

rušení. Poněvadž v případě, o který se zde jedná, navrhovatel zajišťovacího opatření v žalobě, na niž se i v návrhu svém odvolává, tvrdí, že odpůrci užívali jeho vynálezu již dříve, než mu byl patent udělen, ba že činili přípravy k takovému užívání již dříve, než patent přihlásil, a z dopisu, navrhovatelem samotným předloženého, vysvítá, že tomu tak skutečně jest a že také odpůrci z toho důvodu uplatňují proti navrhovateli opatření nárok jako předchozí uživatelé vedle § 9 pat. zák., musil by navrhovatel, aby proti nim osvědčil svůj nárok, osvědčiti, že odpůrci jeho nikoli bezelstně počali patentu v tuzemsku užívatí nebo k užívání takovému činili přípravy před jeho přihláškou, po případě, alespoň že využítkovávají vynálezu netoliko k potřebám vlastního provozování, nýbrž v míře rozsáhlejší. Neboť jen v takovém případě bylo by tu vedle § 95 odst. b) pat. zák. rušení se strany předchozích uživatelů a patent účinkoval by dle § 9 pat. zák. i proti nim. Onu okolnost navrhovatel sice tvrdil, avšak nikterak neosvědčil, osvědčiv jen předloženými patentními listinami, že mu určitý patent přísluší. Okolnosti druhé pak vůbec ani netvrdí, tím méně ovšem osvědčuje. Poněvadž jen tím způsobem byl by nárok jeho v tomto případě proti odpůrcům osvědčen, správně byl rekursním soudem návrh jeho zamítnut, ježto bez tohoto osvědčení navržené opatření zajišťovací ani podle § 105 pat. zák. povoleno býti nemůže, třeba dle tohoto zákonného předpisu nebezpečí zvláště osvědčovati netřeba, neboť spočívá již v tom, že rušení patentního práva se děje, bylo-li ovšem osvědčeno. Nedostává-li se tu předpokladu k povolení navrhovaného opatření ani podle zákona patentního, tím méně ho lze uznati podle předpisu řádu exekučního. Tento požaduje vedle ustanovení §§ 381, 389, 390 ex. ř. nejen osvědčení nároku, nýbrž i nad to osvědčení nebezpečí. Ohledně nároku platí totéž, co řečeno již dříve. Správně dodává k tomu rekursní soud, že nebylo osvědčeno nebezpečí, jak § 381 ex. ř. předpisuje. Že nebylo osvědčeno nebezpečí dle čís. 1 § 381 ex. ř. listem, o který se návrh opíral, rekursní soud již výstižně uvedl, a revisní rekurs dále už ani v odpor nebéře, nýbrž poukazuje jen na škodu, která mu používáním strojů vzchází a která jest s ohledem na majetkový stav odpůrců nenahraditelnou (čís. 2 § 381 ex. ř.). Než navrhovatel neuplatňuje proti odpůrcům odškodňovacího nároku, nechce také opatřením takovýto nárok zabezpečiti, nepadá tu tudíž majetkový stav odpůrců vůbec na váhu a zákon také v odstavci druhém § 381 ex. ř. má na mysli jinakou nenahraditelnou škodu, která hrozí nároku nepeněžitěmu. Takové škody navrhovatel vůbec neuvedl. Uvedl jen, že hrozí mu škoda soutěžným prodejem výrobků. Avšak ani tu netvrdil, že by škoda ta byla nenahraditelnou, hledě k nemajetnosti odpůrců, tím méně v návrhu to osvědčil.

Čís. 520.

Ředitelství státních drah nemá ani způsobilosti ke sporu, ani způsobilosti státi k soudu. By tento poklesek v žalobě byl odčiněn, lze nejprve vyzvati žalobce, by se vyjádřil a žalobu upravil po té stránce, kdo jest v pravdě žalován, načež po případě dlužno postupovati dle § 7 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 18. května 1920, R I 290/20.)

Procesní soud první stolice vyhověl žalobě, již domáháno se na ředitelství státních drah náhrady škody ze smlouvy dopravní, uzavřené v únoru 1918. Odvolací soud zrušil rozsudek soudu první stolice a vrátil mu věc, by, vyčkaje právomoci, ve věci dále jednal a ji znovu rozhodl. **Důvody:** Správný jest názor, že ředitelství státních drah není právnickou osobou, nýbrž pouze úřadem, zastupujícím erár jako vlastníka a provozovatele státních drah; vždyť ředitelství samo nemá vlastního jmění, nemůže tedy býti subjektem práv a závazků, postrádá tedy způsobilost býti stranou a nemá proto způsobilost procesní. K tomuto nedostatku procesní způsobilosti dlužno, dle § 6 c. ř. s. hleděti v každém období rozepře z povinnosti úřední a, nelze-li ho odstraniti, dlužno dle § 7 c. ř. s. vyřknouti zmatečnost řízení. Z přednesu obou stran, zejména též ze žalobceova prohlášení v sdělení odvolacím, však plyne, že žaloba směřuje vlastně proti eráru jakožto vlastníku státních drah a že ředitelství těchto drah bylo uvedeno jako strana žalovaná nesprávně jen proto, že je orgánem, erár zastupujícím. Kdyby tento stav, který patrně obě strany měly na mysli, byl též formálně jasně vyjádřen tím způsobem, že by žalobce žalobu opravil v ten rozum, že žaluje erár, a kdyby tato oprava žaloby byla připuštěna, byla by uvedená vada odstraněna, poněvadž finanční prokuratura, která zastupuje erár, celý spor jako zástupkyně strany žalované provedla. Aby žalobce přesně označil, koho žaluje, jest zde tím více třeba, poněvadž podkladem žaloby jest skutkový děj z doby před 28. říjnem 1918, tak že zejména též se zřetelem k ustanovením zákona ze dne 23. července 1919, čís. 440 sb. z. a n. nutno přesně označiti, zda žaloba směřuje proti bývalému c. k. eráru či proti eráru československému. Tuto opravu žaloby nelze, hledíc k § 482 c. ř. s., provést v řízení odvolacím, ovšem ale měl první soud dle §§ 6, 182 c. ř. s. žalobce k přesnému vyjádření v tomto směru vyzvati. Poněvadž se tak nestalo, zakládá se rozsudek první stolice na řízení zmatečném, poněvadž však uvedeným způsobem nedostatek procesní způsobilosti strany žalované lze odstraniti, slušelo se dle §§ 6 a 7 c. ř. s. rozsudek v odpor vzatý zrušiti a prvnímu soudu naříditi, by žalobce vyzval k přesnému označení osoby, proti níž nárok žalobní uplatňuje, by v tomto směru, pokud třeba, jednání doplnil a pak nový rozsudek ve věci samé a o útratách sporu první stolice vynesl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Správně uvedl odvolací soud, že ředitelství státních drah, jež označeno jest jako strana žalovaná, nejsou právnickou osobou, nýbrž jenom úřadem, stát jako vlastníka a provozovatele státních drah zastupujícím, nemá způsobilost býti stranou a tudíž také ani způsobilost procesní. Podmínkou procesní způsobilosti jest způsobilost býti stranou, to jest způsobilost vzíti na sebe samostatně platné závazky. Té způsobilosti nemá však žalované ředitelství státních drah, poněvadž může sice uzavíratí závazky, platné pro erár, avšak nikoli samo sebe zavazovati. Poukaz žalobcův na výnos ministerstva obchodu a železnic ze dne 19. ledna 1896 čís. 16 ř. zák. jest nemístným, neboť tímto organizačním statutem není nikterak stanoveno, že by ředitelství státních drah bylo oprávněno vlastní jménem jako právní subjekt žalovati nebo jako strana žalo-

vaná spory vlastním jménem prováděti, když jim vedle § 1 a 2 odstavce první nařízení ze dne 9. března 1898 čís. 41 ř. zák. ani samostatné zastupování podniků železničních ve sporech nepřísluší, nýbrž uloženo je výhradně finanční prokuratuře jako orgánu státnímu, pro to zřízenému. Nemůže tudíž býti pochybnosti, že žalované straně, tak jak byla označena žalobcem, schází procesní způsobilost a že proto rozsudek i dosavadní řízení proti ní jako takové trpí zmatečností. Poněvadž vedle ustanovení § 6 c. ř. s. jest soudu na nedostatek této způsobilosti vzítí zřetel z moci úřední v každém období sporu a, kde tento nedostatek odstraniti lze, jest příslušný k tomu poukaz vydati, by tak řízení zmatečné bylo ozdraveno, mohl arci odvolací soud sám naříditi, čeho k odstranění vady potřebí bylo, v tomto případě tím spíše, když i jemu bylo zjevno z udání sporných stran, že žaloba řízena jest dle žalobcova úmyslu proti bývalému c. k. eráru, z kteréhož důvodu bylo, také řízení o ní usnesením ze dne 20. srpna 1919 přerušeno a pak k návrhu finanční prokuratury podaného výslovně jménem bývalého c. k. eráru jako strany žalované podle usnesení ze dne 25. září 1919 zase znovu zahájeno. Nicméně uznal-li odvolací soud účelnějším, by žalobce výslovně prohlásil, proti komu jako svému dlužníku nárok uplatňuje, aby totiž, když náhradu na bývalém c. k. eráru požadovati zamýšlí, svou prosbu žalobní také v tom smyslu opravil, nelze postupu tomu ničeho vytknouti, poněvadž žalované straně musí býti poskytnuta příležitost, aby jasně a určitě prohlásila, pokládá-li zmíněnou opravu žaloby za její změnu či jde-li tu jediné o správné označení strany žalované, zdali dosavadní řízení schvaluje, či, má-li s ohledem na provedenou změnu nové námitky a jak tu svůj dosavadní přednes doplňuje, načež, aby soud dle výsledku tohoto jednání učinil rozhodnutí, je-li nedostatek napraven, řízení vadné ozdraveno a k novému věcnému rozhodnutí zralé. Prohlášení žalobcovo v dovolacím rekursu nestačí, jelikož v řízení rekursním protistrana o něm vysloviti se nemůže.

Č. 521.

Za rozepré o zrušení smlouvy nájemní pokud se týče před uplynutím lhůty výpovědní lze naříditi prozatímní opatření vnucenou správou namatého předmětu.

(Rozh. ze dne 18. května 1920, R I 296/20.)

Majitel lázní, dav nájemci čtvrtletní výpověď, jejíž konec spadal právě do lázeňské sezony, žádal, by k zajištění nároku ustanoven byl správce lázní. Soud první stolice návrhu vyhověl. Důvody: Návrh na povolení žádaného prozatímního opatření je odůvodněn předpisy §§ 378, 381 čís. 2 a 382 čís. 2 ex. ř., neboť: Nárok, jehož zajištění se žádá, jest osvědčen soudní čtvrtletní výpovědí danou navrhovatelem nájemci z nájmu lázní a odstavcem XVIII. nájemní smlouvy. Dle téže smlouvy rozumí se letní sezonou nejméně období od 1. června, spadá tudíž doba předání lázní, odpovídající osvědčenému zajišťovanému nároku, do doby sezonní. Skutečnosti tyto, dále pak samozřejmý vliv, jaký doba přípravná, zahájení sezony předcházející, vykonati může na prosperitu a pověst lá-